

VALERIU DORNESCU

FINANȚAREA INVESTIȚIILOR

Suport de curs

**PROFIL: ECONOMIC
SPECIALIZAREA: FINANȚE-BĂNCI ANUL III
FORMA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: ZI**

**Iași
2022**

CUPRINS

CAP. 1. INVESTIȚIILE – COMPONENTĂ IMPORTANTĂ A RELAȚIILOR FINANCIARE PUBLICE ȘI PRIVATE

- 1.1. Conceptul de investiții
- 1.2. Tipologia investițiilor
- 1.3. Rolul investițiilor în procesul de dezvoltare și modernizare a economiei naționale
- 1.4. Caracteristici principale ale procesului investițional în România post-decembristă

CAP. 2. STRATEGII INVESTIȚIONALE

- 2.1. Investițiile și creșterea economică
- 2.2. Modele ale creșterii economice fundamentate pe investiții
- 2.3. Optimizarea alocării resurselor de investiții
- 2.4. Metode de prognoză a investițiilor

CAP. 3. SURSELE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR

- 3.1. Sursele de finanțare a investițiilor în perioada conducerii prin plan a economiei românești și efectele acestui proces investițional
- 3.2. Surse de finanțare a investițiilor în sectorul public și privat al economiei
  - 3.2.1. Finanțarea prin fonduri proprii
    - 3.2.1.1. Autofinanțarea
    - 3.2.1.2. Creșterile de capital
  - 3.2.2. Finanțarea prin angajamente la termen
    - 3.2.2.1. Împrumuturile obligatare
    - 3.2.2.2. Împrumuturi de la instituțiile financiare specializate
    - 3.2.2.3. Creditele bancare pe termen mijlociu
    - 3.2.2.4. Leasing-ul

CAP. 4. FUNDAMENTELE EFICIENȚEI ECONOMICE A INVESTIȚIILOR

- 4.1. Eficiența economică – element esențial al deciziei de investiții
- 4.2. Sistemul indicatorilor de eficiență economică a investițiilor
  - 4.2.1. Indicatori de eficiență economică a investițiilor la nivel macroeconomic
  - 4.2.2. Indicatori de eficiență economică a investițiilor la nivel microeconomic
- 4.3. Analiza economică și analiza financiară a proiectelor de investiții

CAP. 5. INFLUENȚA FACTORULUI TIMP ASUPRA EFICIENȚEI ECONOMICE A INVESTIȚIILOR

- 5.1. Implicațiile factorului timp asupra procesului investițional
- 5.2. Cuantificarea influenței factorului timp asupra eficienței economice a investițiilor
- 5.3. Tehnica actualizării în procesul investițional
- 5.4. Analiza cost – beneficiu a proiectelor de investiții

CAP. 6. FUNDAMENTAREA DECIZIEI DE INVESTIȚII

- 6.1. Evaluarea componentelor unui proiect de investiții
- 6.2. Criterii de selectare a proiectelor de investiții

CAP. 7. INCERTITUDINEA ȘI RISCUL INVESTIȚIONAL

- 7.1. Tipuri de risc investițional și metode de evaluare a acestuia
  - 7.1.1. Metode subiective de evaluare a riscului investițional
  - 7.1.2. Metode obiective de evaluare a riscului investițional
- 7.2. Rentabilitatea și riscul investițiilor de portofoliu
  - 7.2.1. Rentabilitatea și riscul acțiunilor
  - 7.2.2. Rentabilitatea și riscul unui portofoliu de acțiuni
  - 7.2.3. Rentabilitatea și riscul obligațiunilor. Gestiunea portofoliului de obligațiuni

CAP. 8. MECANISMUL ȘI TEHNICA FINANȚĂRII INVESTIȚIILOR

- 8.1. Mecanismul finanțării investițiilor corporale
  - 8.1.1. Determinarea necesarului de resurse pentru finanțarea investițiilor
  - 8.1.2. Structura resurselor de finanțare a investițiilor și evaluarea costului acestora
- 8.2. Tehnica finanțării investițiilor
  - 8.2.1. Tehnica creditării investițiilor
  - 8.2.2. Tehnica finanțării și decontării investițiilor

CAP. 9. INVESTIȚIILE FINANCIARE ȘI PIAȚA DE CAPITAL

- 9.1. Activele financiare – suport al investițiilor de portofoliu. Modalități de gestionare a portofoliilor de titluri
- 9.2. Piața de capital - componentă a pieței financiare. Funcțiile pieței de capital
- 9.3. Plasamentele financiare în fondurile de investiții
  - 9.3.1. Fondurile de investiții și importanța lor în cadrul mecanismului de finanțare a economiei prin piața de capital
  - 9.3.2. Evoluția și perspectivele de dezvoltare a pieței fondurilor mutuale din România

CAP. 10. INVESTIȚIILE INTERNAȚIONALE

- 10.1. Rolul și importanța investițiilor internaționale în economia mondială. Tipologia investițiilor internaționale
  - 10.1.1. Investițiile străine directe
  - 10.1.2. Investițiile străine de portofoliu
  - 10.1.3. Investițiile străine din credite externe
  - 10.1.4. Investițiile străine din fonduri externe nerambursabile
- 10.2. Finanțarea investițiilor internaționale
- 10.3. Necesitatea investițiilor cu capital străin în România și principalele evoluții ale acestora în perioada de tranziție

Capitolul 1

INVESTIȚIILE – COMPONENTĂ IMPORTANTĂ A RELAȚIILOR FINANCIARE PUBLICE ȘI PRIVATE

- 1.1. Conceptul de investiții
- 1.2. Tipologia investițiilor
- 1.3. Rolul investițiilor în procesul de dezvoltare și modernizare a economiei naționale
- 1.4. Caracteristici principale ale procesului investițional în România post-decembristă

Cuvinte-cheie: investiții directe, investiții de portofoliu, investiții de înlocuire, investiții de expansiune, investiții strategice, investiții ofensive, investiții defensive, investiții de bază, investiții colaterale, investiții conexe, investiții brute, investiții nete

Obiective urmărite

1. Înțelegerea conceptului de investiții și cunoașterea tipologiei acestora;
2. Cunoașterea importanței investițiilor în procesul de dezvoltare și modernizare a economiei naționale;
3. Cunoașterea principalelor caracteristici ale procesului investițional din România post-decembristă.

1.1. Conceptul de investiții

În perioada conducerii prin plan central a economiei românești, datorită trăsăturilor specifice acestui tip de economie și a supraevaluării locului mijloacelor fixe în cadrul acesteia, noțiunea de *investiții* era abordată în mod simplist, considerându-se că acestea reprezintă orice cheltuială bănească efectuată în vederea creării de mijloace fixe noi, precum și a reconstruirii, modernizării și refacerii mijloacelor fixe existente. Într-un sens mai larg, ele erau definite ca reprezentând „*plasarea unor sume de bani în domeniul economic, social-cultural, administrativ, militar etc. cu scopul de a asigura baza tehnico- materială și forța de muncă necesare desfășurării și lărgirii activității acestora*”¹.

Înscrierea economiei românești pe coordonatele economiei de piață face necesară în mod obiectiv reconsiderarea unor concepte economice și abordarea pe alte planuri a raportului dintre teoria și practica economică, în concordanță cu evoluțiile din economia românească și cu cele ale teoriei și practicii economice din țările dezvoltate.

Conceptul de investiții are în prezent un conținut foarte complex și este departe de a fi abordat în mod unitar în literatura și practica economică și financiară internațională.

Unii teoreticieni au încercat să scoată în evidență caracteristicile cele mai importante ale investițiilor realizate la nivel micro sau macroeconomic, insistând mai mult sau mai puțin asupra unor caracteristici în detrimentul altora. Astfel, a investi înseamnă *a plăti un cost actual în vederea obținerii de încasări viitoare, a schimba în prezent o certitudine cu o speranță viitoare* (Peumans), *a sacrifica un capital cu niște speranțe mai mult sau mai puțin îndepărtate, deci a*

---

¹ *** – *Dicționar de Economie politică*, Editura politică, București, 1974, p. 389

paria asupra viitorului (P. Massé) sau a renunța la sumele bănești lichide în favoarea speranței realizării unor venituri viitoare, distribuite în timp (F. Aftalion).

În viziunea lui J.M. Keynes, investițiile curente reprezintă „adaosul curent la valoarea echipamentului de producție care a rezultat din activitatea de producție a perioadei respective”². Keynes este și autorul celebrei ecuații „economii = investiții” considerând că, în general, investițiile dintr-o anumită perioadă sunt egale cu economiile, deoarece fiecare dintre cei doi termeni ai egalității reprezintă diferența dintre venituri și consum (economii = venit - consumul, iar investiții = venit - consumul)³.

În literatura economică, dar mai ales în practică, investițiile sunt definite ca reprezentând o sumă de bani alocată în economie în vederea creșterii producției⁴, adică o cheltuială bănească ce prezintă patru particularități specifice față de celelalte cheltuieli bănești din economie, și anume :

- resursele investite în realizarea unui proiect pot fi *delimitate ca natură și volum de alte cheltuieli bănești*;
- cheltuielile efectuate au o *durată de viață specifică*, concretizată în faze și etape bine definite (cercetare, proiectare, execuție, exploatare);
- cheltuielile efectuate cu realizarea proiectului de investiții să fie *eficiente*, adică proiectul de investiții trebuie să asigure *recuperarea fondurilor alocate și obținerea unui profit*;
- proiectele de investiții presupun întotdeauna un *risc*, legat de eventualele modificări în evoluția parametrilor proiectați, datorită schimbărilor care pot apărea în viața economică și social-politică.

Spre deosebire de *cheltuielile de consum*, care conduc la o diminuare a bogăției și deci la o pierdere de valoare, *cheltuielile de investiții* presupun achiziționarea de active mobiliare sau imobiliare, corporale sau necorporale, care au ca scop obținerea ulterioară a unor fluxuri de lichidități ce conduc la creșterea bogăției celor care le angajează în acest scop.

În practica economică, investițiile sunt abordate pe trei dimensiuni: contabilă, economică și financiară:

- *abordarea contabilă*, potrivit căreia investițiile sunt considerate *imobilizări* concretizate în bunuri mobile sau imobile, corporale sau necorporale, achiziționate sau create în întreprindere, care rămân constante o perioadă mai lungă de timp (au o durată de viață mai mare de un an). Această abordare pune accentul pe conținutul material al efortului investițional și pe valoarea și durata de viață a investiției realizate;
- *abordarea economică*, potrivit căreia investițiile reprezintă consumuri de resurse ce se fac în prezent în speranța obținerii în viitor a unor efecte economice eşalonate în timp și care însumate depășesc cheltuiala inițială. În această viziune, accentul este pus pe eficiența efortului investițional;
- *abordarea financiară*, potrivit căreia investițiile reprezintă toate cheltuielile de resurse care generează venituri superioare sau economii în viitor, pe o perioadă mai mare de timp, iar amortizarea acestora se face de-a lungul mai multor ani. În această accepțiune, investițiile înglobează toate elementele de imobilizări sau de cheltuieli, precum și sporul de necesar de fond de rulment pentru activitatea de exploatare, spor generat de creșterea volumului de activitate.

---

² Keynes, J.M. – *Teoria generală a folosirii mâinii de lucru, a dobânzii și a banilor*, Editura științifică, București, 1970, p. 96

³ Keynes, J.M. – *op. cit.*, p. 97

⁴ Vasilescu, Ion, Romănu, Ion (coord.) – *Dicționar de investiții*, Editura Lumina Lex, București, 2003, p. 165

Nici această abordare nu surprinde toate valențele conceptului de investiții. Cheltuielile efectuate de administrația centrală sau locală pentru construcția de drumuri, îndiguiri împotriva inundațiilor sau realizarea unor obiective social-culturale, de exemplu, sunt investiții prin care nu se urmărește întotdeauna obținerea unui profit. În această abordare (financiară) nu sunt cuprinse nici plasamentele efectuate de persoanele fizice, nici cele efectuate de persoanele juridice efectuate din propriile economii în titluri ale pieței de capital (acțiuni emise de societățile comerciale, de exemplu). Aceste economii plasate în titluri financiare îndeplinesc caracteristicile unei investiții (sursa de constituire, scop final, risc, incidența factorului timp etc.), dar nu reprezintă decât reflexul activelor reale existente la firma emitentă.

Investițiile pot fi abordate și sub *aspect juridic*, ele semnificând în acest caz achiziții de bunuri sau elemente care constituie componente ale unui patrimoniu și obiect al dreptului de proprietate (echipamente de producție, bunuri, terenuri, valori mobiliare, bunuri imateriale etc.). Aceste bunuri pot aduce sau nu venituri posesorului lor, deci creșterea bogăției este în acest caz rezultatul creșterii proprietății. Deși în sens juridic, achiziționarea acestor bunuri este o investiție pentru cel care o realizează, nici această abordare nu surprinde toate valențele acestui concept. De exemplu, cumpărarea de obligațiuni nu este considerată o investiție în sens juridic: deși ele pot aduce deținătorului lor o creștere a bogăției, dreptul de proprietate al acestuia este recunoscut numai asupra încasărilor suplimentare (dobânzi și prime de emisiune) și nu asupra unei cote-părți echivalente din activele firmei emitente. De asemenea, nici închirierea sau leasing-ul (credit-bail), deși din punct de vedere financiar apar ca modalități de finanțare a investițiilor, nu sunt investiții în sens contabil și nici juridic.

Potrivit altor opinii, conceptul de investiții trebuie înțeles ca reprezentând *o cheltuială prezentă, realizată în vederea obținerii unor efecte viitoare în condiții de risc și incertitudine* și este delimitat de patru elemente esențiale, și anume:

- *subiectul*, adică investitorul, ce poate fi o persoană fizică sau juridică;
- *obiectul*, respectiv construcția, echipamentul de producție, utilajul etc., în care se concretizează investiția;
- *costul*, adică efortul financiar actual necesar pentru realizarea obiectivului respectiv;
- *efectele*, respectiv rezultatele economice și financiare ce urmează a fi obținute în viitor, o speranță mai mult sau mai puțin certă.

Chiar dacă, cel mai adesea, conceptul de investiții este identificat cu o *cheltuială* (înțeleasă ca o transformare a activelor bănești în active materiale), acesta comportă și alte accepțiuni: *plasament, acțiune, lucrare, activitate, proces*⁵. Accepțiunea de *plasament* de fonduri bănești acoperă doar parțial sensul noțiunii de investiții și reflectă doar destinația acestor fonduri, în timp ce restul accepțiunilor sunt strâns legate de atributul de *cheltuială* și reflectă, pe lângă destinația acestor fonduri, și aspecte privind tehnica și mijloacele lor de efectuare. Cu toate acestea, nici accepțiunea de cheltuială dată investițiilor nu este atotcuprinzătoare. De exemplu, aportul în natură la capitalul social al unei firme este considerat o investiție, deși nu reprezintă o cheltuială bănească.

În literatura economică din țara noastră au fost formulate în ultima vreme și alte definiții ale conceptului de investiții. Astfel, profesorul Ion Românu definește investițiile ca reprezentând *factorul care face legătura dintre trecut, prezent și viitor, întotdeauna în această direcție, deoarece orice investiție este pusă în funcțiune pentru viitor*. În opinia profesorului Ion Stancu⁶,

⁵ Cistelean, Lazăr – *Economia, eficiența și finanțarea investițiilor*, Editura Economică, București, 2002, p. 17-18

⁶ Stancu, Ion – *Finanțe. Teoria piețelor financiare. Finanțele întreprinderilor. Analiza și gestiunea financiară*, Editura Economică, București, 1997, p. 286

investiția reprezintă „o alocare permanentă (pe o durată adesea nedeterminată) de capitaluri, în achiziția de active fixe și/sau financiare, care să permită desfășurarea unor activități rentabile, superioare ratei normale de rentabilitate acoperitoare pentru riscurile asumate”. În această viziune, investiția este privită sub un dublu aspect: cel al rentabilității generate de fluxurile viitoare de trezorerie și cel al riscului pe care este dispus să și-l asume investitorul pentru aceasta. Profesorul Lazăr Cistelean consideră că, indiferent de sensul larg sau restrâns al conceptului de investiții și de diversitatea definițiilor formulate, investițiile se caracterizează prin trei trăsături comune, și anume:

- investițiile presupun transpunerea în cheltuieli a unor disponibilități bănești, indiferent dacă efortul investițional se concretizează în obiecte, bunuri de echipament, ș.a. sau în plasamente în titluri și hârtii de valoare;

- investițiile presupun un efort, sub numeroase aspecte, în urma căruia se scontează însă pe efecte pozitive diverse, multiplicatoare, cel mai adesea sub forma sporului de profit, a căror realizare rămâne incertă;

- investițiile presupun „dezafectarea” temporară, dar certă, a unor resurse curente (materiale, financiare, de muncă) al căror cost urmează a fi acoperit de efectele nete viitoare.

În plan juridic, în țara noastră sunt definite în mod expres investițiile directe și cele de portofoliu⁷:

- prin investiție directă se înțelege „participarea la constituirea sau extinderea unei întreprinderi în oricare dintre formele juridice prevăzute de lege, dobândirea de acțiuni sau de părți sociale ale unei societăți comerciale, cu excepția investițiilor de portofoliu, sau înființarea și extinderea în România a unei sucursale de către o societate comercială străină, prin:

- aport financiar, în monedă națională sau în valută convertibilă;

- aport în natură de bunuri imobile sau/și bunuri mobile, corporale și necorporale;

- participarea la creșterea activelor unei întreprinderi, prin orice mod legal de finanțare.”

- investițiile de portofoliu semnifică „dobândirea de valori mobiliare pe piețele de capital organizate și reglementate și care nu permit participarea directă la administrarea societății comerciale”.

1.2. Tipologia investițiilor

Clasificarea riguroasă a investițiilor după criterii raționale și acceptabile din punct de vedere metodologic este necesară deoarece aceasta trebuie să răspundă unor necesități de ordin practic, legate de fundamentarea și analiza economică a diverselor proiecte de investiții. Diversele criterii de clasificare a investițiilor scot în evidență complexitatea acestui concept și particularitățile cu privire la tehnica, mijloacele de efectuare și destinația fondurilor (bănești, materiale sau umane) antrenate în procesul investițional.

Investițiile pot fi clasificate după diverse criterii, și anume:

1. Din punctul de vedere al naturii lor, investițiile pot fi:

- investiții corporale;

- investiții necorporale (nemateriale);

---

⁷ Legea nr. 241/1998 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/1997 privind stimularea investițiilor directe

- *investiții financiare.*

Investițiile corporale reprezintă cheltuielile concretizate în instrumente de producție (clădiri, utilaje, instalații ș.a.) precum și cele aferente montării acestora și înlocuirii celor scoase din funcțiune. Ele se împart, la rândul lor, în *investiții propriu-zise* (de natura mijloacelor fixe) și *investiții asimilate* (cheltuieli cu explorări, prospecțiuni, lucrări geologice și cercetări științifice pentru realizarea obiectivelor cu caracter de investiții, cheltuieli de proiectare privind investițiile, lucrări de împădurire sau cu realizarea perdelelor de protecție, lucrări de îmbunătățiri funciare, cheltuieli cu organizarea de șantier, necesarul de fond de rulment suplimentar datorat punerii în funcțiune a investiției ș.a.).

Investițiile necorporale (nemateriale) includ cheltuielile de cercetare-dezvoltare nefacturate direct către clienți (deci cele ce urmează a fi facturate unor clienți potențiali), cheltuielile pentru cumpărarea sau conceperea de programe informatice, cheltuielile pentru finanțarea studiilor de perfecționare a proceselor de producție, cele aferente formării profesionale ș.a.

Investițiile financiare constau în efectuarea de plasamente bănești pe termen lung în creanțe sau titluri de valoare (acțiuni, obligațiuni, titluri de stat ș.a.) emise de alte firme, bănci comerciale sau de către stat în vederea obținerii de venituri suplimentare sub formă de dobânzi, dividende ș.a. Aceste investiții nu comportă uzură sau amortizare, iar creanțele și titlurile de valoare respective pot fi vândute într-un cadru organizat, pe piețe specifice.

2. *Din punctul de vedere al modului de concretizare a lor*, investițiile materiale pot fi clasificate structural în:

- *lucrări de construcții-montaj;*
- *achiziții de utilaje care necesită sau nu necesită montaj;*
- *lucrări de explorări geologice;*
- *alte cheltuieli de investiții.*

Lucrările de construcții-montaj cuprind lucrări de construcții, instalații, construcții speciale, pregătirea terenului, montajul utilajelor ș.a. Aceste lucrări pot fi realizate fie *în antrepriză* (adică de societăți comerciale specializate în astfel de lucrări, care dispun de experiență, capacități de producție și personal specializat) sau *în regie*, în cazul în care sunt realizate cu forțe proprii.

Achizițiile de utilaje care necesită sau nu necesită montaj reprezintă, de regulă, componenta cea mai importantă în cadrul investițiilor materiale, deoarece utilajele și instalațiile contribuie în mod direct la creșterea productivității muncii și deci la sporul de profit.

Lucrările de explorări geologice includ în structura lor lucrări de prospecțiuni, explorări, lucrări de foraj, studii și cercetări geologice, ș.a.

În categoria *alte cheltuieli de investiții* sunt cuprinse cheltuielile de proiectare, cele cu achiziționarea terenului, valoarea pieselor de schimb și a obiectelor de inventar care reprezintă prima dotare, cheltuielile cu supravegherea executării lucrărilor și cu salarizarea personalului de conducere al noilor obiective de investiții etc.

3. *Din punctul de vedere al scopului pentru care sunt efectuate*, investițiile se pot grupa în:

- *investiții de înlocuire*, care presupun în prealabil dezafectarea mijloacelor fixe uzate din punct de vedere fizic și moral;
- *investiții de expansiune*, care se materializează în extinderea sau dezvoltarea unor secții sau în crearea unor obiective noi;

- *investiții de inovare și modernizare*, care presupun cheltuieli cu îmbunătățirea procesului tehnologic, automatizarea și informatizarea acestora;

- *investiții strategice*, care au ca obiectiv prevenirea unor riscuri de natură tehnologică, economică sau financiară.

4. *După caracterul lor*, investițiile se pot clasifica în: *construcții noi, reconstrucții* (reclădiri cu modificarea profilului tehnologic), *refaceri* (reclădiri fără modificarea profilului tehnologic), *dezvoltări* (lărgiri sau completări), *reutilări* (cu sau fără modernizări), *retehnologizări și plasamente*.

5. *După criteriul destinației*, investițiile pot fi *productive* (cele care se concretizează în mijloace fixe cu destinație productivă) sau *neproductive* (cele care sunt destinate, în principiu, domeniilor social-culturale). La rândul lor, *investițiile productive* pot fi *ofensive* (cele care au ca obiect creșterea capitalului fix productiv) sau *defensive* (cele care sunt impuse prin normele legale cu privire la securitatea, igiena și protecția muncii, poluare etc.).

6. *După criteriul sursei de finanțare și al naturii investitorului (autohton sau străin)*, se pot distinge:

- *investiții publice*, care sunt finanțate de la bugetul de stat sau din bugetele locale și au drept scop promovarea unor servicii publice în domeniul infrastructurii și cel social-cultural;

- *investiții autonome realizate de societățile comerciale și regiile autonome* din resurse proprii sau credite bancare;

- *investiții private* realizate de agenții economici cu capital privat din resurse proprii sau atrase de pe piața de capital;

- *investiții realizate de persoane fizice*, cu deosebire în domeniul locuințelor sau al construcțiilor gospodărești și finanțate din resurse proprii sau împrumutate;

- *investiții realizate cu capital străin* în diverse domenii și care se pot concretiza în: participarea investitorilor străini (în bani sau în natură) la capitalul social al unor firme sau la finanțarea unor proiecte ale acestora, acordarea unor împrumuturi investitorilor români de către organismele financiar-bancare străine, investiții de portofoliu, investiții finanțate din fonduri externe nerambursabile ș.a.

7. *După criteriul riscului aferent*, investițiile sunt grupate în:

- *investiții cu risc similar* cu cel al activității generale a societății, care cuprind în principal investițiile legate de înlocuirea echipamentelor de producție uzate;

- *investiții cu risc mediu*, în care sunt incluse investițiile legate de extinderi, dezvoltări sau modernizări, și chiar construirea unor obiective noi, cunoscându-se capacitatea reală de absorbție a pieței;

- *investiții cu risc ridicat*, care se referă la activități de cercetare-dezvoltare în domenii noi, ale căror efecte sunt incerte;

- *investiții cu risc „alb”*, destinate ameliorării condițiilor de muncă și ale căror efecte sunt greu de estimat;

- *investiții cu risc „impus”*, care sunt cerute de către autorități investitorilor prin reglementări legale și care privesc normele de securitate și de protecție a muncii și a mediului înconjurător.

8. *Din punctul de vedere al legăturii dintre investiție și obiectul principal construit*, investițiile au următoarea structură:

- *investiții directe (de bază)*, care includ obiectele și dotările care condiționează și asigură exploatarea normală a proiectului care se realizează;
- *investiții colaterale (anexe)*, care favorizează funcționarea obiectivului (asigurarea rețelei de alimentare, drumuri interioare și căi de acces, împrejmuiri, racordări ș.a.) ;
- *investiții conexe*, care sunt impuse de investiția de bază și care se realizează în alte întreprinderi, având drept scop lărgirea bazei de materii prime, asigurarea desfacerii produselor ș.a.

9. *Din punctul de vedere al fluxurilor de trezorerie (intrări și ieșiri)* se pot distinge patru tipuri de investiții:

- *investiții care se caracterizează printr-o singură cheltuială inițială (ieșire) și o singură încasare (intrare)*, cum sunt investițiile financiare și cele din agricultură și silvicultură;
- *investiții care se caracterizează printr-o singură cheltuie a capitalului inițial și mai multe încasări eșalonate pe durata de viață a investiției*, specifice investițiilor în echipamente industriale;
- *investiții care se caracterizează printr-o cheltuie eșalonată a capitalului inițial și o singură încasare la sfârșitul duratei de realizare a investiției*, specifice investițiilor reprezentate de ansambluri industriale complexe, predate „la cheie”;
- *investiții care se caracterizează prin ieșiri și intrări eșalonate pe durata de viață a investiției*, specifice majorității investițiilor industriale.

10. *În funcție de modul de obținere a bunurilor de capital*, în statistica internațională investițiile sunt grupate în⁸:

- *investiții nete*;
- *investiții brute*.

Investițiile nete (sau investițiile pentru dezvoltare) reprezintă investițiile destinate sporirii volumului capitalului tehnic real, adică formării nete a capitalului, a căror sursă o formează venitul.

Investițiile brute sunt formate din *investițiile nete* și *investițiile de înlocuire* (investițiile destinate reproducției bunurilor de capital scoase din funcțiune ca urmare a uzurii lor fizice, a căror sursă este amortizarea).

Atunci când investițiile brute din economie sunt mai mici decât investițiile de înlocuire, are loc o reducere a capitalului tehnic real, adică o *dezinvestiție*.

Clasificarea investițiilor, în funcție de diversele criterii prezentate anterior, scoate în evidență marea diversitate a acestui concept și poate constitui un instrument important de analiză, nu numai în plan teoretic, dar și aplicativ, deoarece contribuie la îmbunătățirea cadrului informațional necesar fundamentării deciziilor în acest domeniu.

1.3. Rolul investițiilor în procesul de dezvoltare și modernizare a economiei naționale

Investițiile au un rol deosebit de important în evoluția oricărui sistem economic, deoarece prin intermediul lor se asigură crearea, regenerarea, îmbunătățirea și creșterea patrimoniului acestuia⁹.

---

⁸ Drobotă, Niță (coord.) - *Dicționar de economie*, Editura Economică, București, 1999, p. 252-253

Investițiile stau la baza procesului dinamic de modernizare și restructurare a economiei, iar prin volumul, structura și calitatea lor, constituie un factor de bază în asigurarea creșterii și dezvoltării economice a națiunilor¹⁰. Între investiții și creșterea economică există o relație biunivocă, în sensul că realizarea unor programe de investiții contribuie direct la creșterea economică, iar creșterea economică asigură surse suplimentare de finanțare a investițiilor. Ca factor al dezvoltării economice, rolul investițiilor se manifestă în următoarele direcții¹¹:

- pe calea investițiilor se realizează modificări structurale ale complexului economic național;
- prin intermediul lor se asigură antrenarea în circuitul economic și valorificarea superioară a resurselor naturale și de muncă din economie;
- creează premisele racordării eficiente a economiei naționale la circuitul economic mondial de bunuri și servicii;
- investițiile reprezintă mijlocul principal de susținere a potențialului concurențial al agenților economici.

La nivelul economiei naționale, prin realizarea de investiții, autoritățile publice nu urmăresc în mod necesar criterii de eficiență economică, ci îndeplinirea funcțiilor și sarcinilor statului, precum și soluționarea unor probleme de interes general (crearea unor elemente de logistică și infrastructură în cadrul unor sectoare ale economiei, soluționarea unor probleme de ordin social, din domeniul ocrotirii sănătății, al apărării naționale ș.a.). Cheltuielile publice pentru acțiuni economice finanțate din bugetul de stat care se concretizează în obiective economice (construirea de noi întreprinderi, dezvoltarea, modernizarea sau reutilizarea acestora, răscumpărarea unor întreprinderi preluate în proprietatea statului ș.a.)¹², au uneori un rol de incitator al dezvoltării, favorizând realizarea unor proiecte ulterioare de investiții de către sectorul privat al economiei, ale cărui decizii de investiții sunt întotdeauna subordonate criteriilor de eficiență economică. Statul poate însă stimula investițiile din sectorul privat al economiei și prin *alte cheltuieli pentru acțiuni economice*, cum sunt *subvențiile* (acordarea de prime de export, reducerea tarifelor de transport cu mijloacele statului, comenzi făcute de stat la prețuri superioare celor de pe piața internă sau externă pentru anumite bunuri sau servicii) sau *finanțarea de la bugetul de stat a unor acțiuni de interes național întreprinse prin instituții specializate* (combaterea dăunătorilor și a bolilor la culturile agricole, combaterea epizootiilor, asigurarea de servicii sanitar-veterinare ș.a.).

În cazul în care scăderea cheltuielilor pentru dezvoltare economică, finanțate din resurse publice, nu este compensată de majorarea cheltuielilor de investiții din resurse private, se poate ajunge la încetinirea ritmului creșterii economice¹³. În vederea evitării acestui lucru, unele autorități publice din țările dezvoltate acordă sectorului privat al economiei, fie *subvenții* (pentru menținerea, structurilor întreprinderilor existente, pentru adaptarea producției întreprinderilor la

---

⁹ Zaiț, Dumitru – *Evaluarea și gestiunea investițiilor directe*, Editura Sedcom Libris, Iași, 2003, p. 43

¹⁰ Conceptul de creștere economică semnifică, în sens larg, „*forma sub care se manifestă ansamblul transformărilor cantitative, structurale și calitative care se produc în cadrul vieții economice într-o perioadă îndelungată, în sensul creșterii indicatorilor agregati*”, în timp ce conceptul de dezvoltare economică presupune „*un ansamblu de transformări cantitative, structurale și calitative, atât în economie, cât și în cercetarea științifică și tehnologiile de fabricație, în mecanismele și structurile organizaționale de funcționare a economiei, în modul de gândire și de comportament al oamenilor*”. Prin urmare, dezvoltarea economică implică creșterea economică, reciproca nefiind valabilă (*Dicționar de economie*, Editura Economică, București, 1999, (coord. Niță Drobotă), p. 147 și 168

¹¹ Bilaus, Mihaela – *Gestiunea investițiilor (note de curs)*, Universitatea Petre Andrei Iași, 2005, p. 13

¹² Filip, Gheorghe (coord.) – *Finanțe*, Editura Sedcom Libris, Iași, 2001, p.182

¹³ Văcărel, Iulian – *Politici economice și financiare de ieri și de azi*, Editura Economică, București, 1996, p. 129

schimbările structurale, pentru facilitarea proceselor de adaptare structurală care să permită creșterea economică etc.), fie *ajutoare directe* (ajutoare acordate întreprinderilor mici și mijlocii, ajutoare pentru dezvoltarea regională, ajutoare pentru încurajarea inovației, ajutoare sectoriale, ajutoare acordate cercetării, ajutoare pentru ocuparea forței de muncă etc.). În ultima vreme se remarcă, la nivelul țărilor dezvoltate¹⁴, promovarea unor politici de restrângere treptată a formelor de finanțare directă și masivă, de la buget, a unor obiective și acțiuni economice ale statului, în paralel cu continuarea politicii de susținere a investițiilor sectorului privat prin:

- reducerea sistematică a cotelor de impozit pe veniturile persoanelor fizice și pe profitul societăților și temperarea progresivității impunerii;

- diminuarea volumului ajutoarelor directe acordate în acest scop;

- adoptarea unor forme indirecte, mai voalate și mai subtile, de tipul degrevărilor fiscale (acordarea de bonificații fiscale la impozitul pe profit datorat de societățile care realizează proiecte de investiții, acordarea de avantaje fiscale pe calea amortizării accelerate a fondurilor fixe, acordarea unor credite fiscale prin deducerea din profitul impozabil a unei cote părți din cheltuielile efectuate pentru cercetare etc.).

În concluzie, în țările dezvoltate se profilează din ce în ce mai mult, în prezent, o tendință de diminuare a impozitului pe profitul impozabil datorat de societăți și de folosire a acestuia ca instrument de stimulare a investițiilor, mai ales în domeniul introducerii tehnicii noi și al tehnologiilor moderne. De asemenea, se remarcă o tendință de implicare din ce în ce mai puternică a investițiilor în soluționarea problemelor referitoare la protecția mediului ambiant și la refacerea echilibrului ecologic.

1.4. Caracteristici principale ale procesului investițional în România post-decembristă

Principalele caracteristici ale procesului investițional derulat în România după anul 1989, precum și evoluțiile sale cantitative, calitative și structurale până în prezent, nu pot fi puse în evidență fără o analiză a particularităților acestui fenomen în perioada anterioară acestui moment. Analiza retrospectivă a acestui proces și înțelegerea formelor sale de evoluție presupune luarea în considerare a caracteristicilor economiei centralizate: preponderența proprietății de stat în economie, planificarea și centralismul excesiv, nesocotirea legilor pieței, invocarea unor legități „specifice” acestui tip de economie (legea dezvoltării planice, proporționale a economiei sau teza potrivit căreia industria grea ar reprezenta suportul independenței și suveranității naționale). Procesul investițional derulat în țara noastră în perioada menționată s-a caracterizat prin folosirea puternică a investițiilor în dezvoltarea economico-socială a României, în vederea depășirii stadiului de țară în curs de dezvoltare. Alocarea unui volum din ce în ce mai mare de mijloace materiale și bănești pentru investiții (fapt posibil într-o economie centralizată, bazată aproape integral pe monopolul puterii de stat asupra proprietății) a avut drept consecințe principale:

- creșterea gradului de industrializare globală a țării, a numărului de localități urbane sau urbanizate, a numărului de căi de comunicație, de obiective social-culturale ș.a.;

- creșterea bazei tehnico-materiale a unor ramuri importante ale economiei (agricultură, construcții, transporturi, gospodărie comunală ș.a.);

---

¹⁴ Văcărel, Iulian – *op. cit.*, p. 153

- crearea și amplificarea numărului de locuri de muncă și, implicit, realizarea unor mutații importante în structura și formarea profesională a forței de muncă, a dezvoltării rurale și urbane, a învățământului, științei și culturii etc.;

- creșterea gradului de participare a României la schimburile economice externe, mai ales pe anumite piețe, cum ar fi piața C.A.E.R.

Efectele pozitive ale acestor evoluții - în plan economic, mai ales – au fost anulate de efectele negative care au fost resimțite ulterior:

- supradimensionarea unor ramuri ale industriei capitalo-intensive, energofage, poluante, dependente în mare măsură de importul de materii prime și de energie și cu un coeficient de eficiență economică din ce în ce mai redus;

- dezvoltarea prea lentă a altor ramuri, cu deosebire a celor de vârf, față de cerințele economiei;

- apariția unor grave dezechilibre în structura pe ramuri a economiei, în balanțele materiale și cele de plăți;

- practicarea unor prețuri inechitabile în evaluarea raporturilor economice dintre ramurile economiei;

- dificultăți din ce în ce mai mari de corectare a dezechilibrelor din economie și de redistribuire a resurselor financiare prin intermediul centralelor, ministerelor, bugetului de stat și al băncilor;

- creșterea proporțiilor blocajului financiar, în paralel cu diminuarea continuă a volumului de resurse financiare rămase la dispoziția întreprinderilor;

- penuria continuă de materii prime, materiale, combustibili și bunuri de consum destinate populației;

- creșterea continuă a imobilizărilor în stocuri de materii prime, materiale și produse finite la nivelul întreprinderilor ș.a.;

Faptul că bugetul de stat juca un rol deosebit de important în economia națională se explică prin faptul că acesta finanța cu precădere cheltuielile cu caracter economic, inclusiv investițiile din sfera producției materiale și cea a serviciilor, dar în mare măsură aceste cheltuieli erau inefficiente economic sau neproductive, din care cauză contribuiau foarte puțin la creșterea economică. Nici celelalte cheltuieli pentru acoperirea nevoilor sociale (învățământ, cercetare științifică, cultură, ocrotirea sănătății etc.) nu se situau la nivelul nevoilor reale ale acestor domenii.

După anul 1990, odată cu declanșarea reformei economice în România, procesul investițional a fost marcat de fenomenul de reconsiderare a mecanismului de funcționare a economiei naționale și de mutațiile care s-au produs până în prezent :

- asigurarea autonomiei decizionale a unităților economice, odată cu declanșarea procesului de reorganizare a unităților economice de stat în societăți comerciale și regii autonome și de privatizare a acestora;

- liberalizarea prețurilor și a salariilor, precum și promovarea concurenței și a liberei inițiative;

- reorganizarea sistemului bancar și privatizarea acestuia;

- crearea pieței financiare;

- restructurarea bugetului de stat și realizarea unor mutații în volumul și structura acestuia;

- instituirea unor noi politici fiscale, financiare și monetare, menite să asigure dezvoltarea economiei în condiții de echilibru financiar și de stabilitate monetară etc.;

După anul 1990, odată cu declanșarea procesului de reformă economică în România, consecințele negative ale acestor schimbări din economie (scăderea producției industriale și agricole, a PIB, creșterea prețurilor și a nivelului dobânzilor, a inflației și a șomajului, creșterea importurilor și scăderea exporturilor etc.) și-au pus amprenta asupra procesului investițional. Evoluția acestui proces s-a caracterizat prin:

- diminuarea puternică a potențialului investițional al statului și al sectorului privat al economiei;

- bulversarea raporturilor structurale din economie;

- abandonarea a numeroase proiecte de investiții începute și nefinalizate până în anul 1989;

- deturnarea fondurilor bănești spre alte destinații decât cele investiționale ș.a.;

Procesul investițional din țara noastră, în etapa actuală, se caracterizează prin modificări importante în ceea ce privește:

- a) volumul, structura și modul de constituire a resurselor de finanțare a investițiilor;

- b) modul de utilizare a fondurilor de investiții.

- a) În ceea ce privește primul aspect, se constată faptul că în perioada de după 1990 volumul investițiilor în România a cunoscut o creștere continuă, caracterizată de mutații importante în planul deconstrucției economiei (demonstrarea componentelor economice neviabile) și al ajustării structurale a acesteia în vederea adaptării la mecanismele pieței. Creșteri mai importante ale indicilor investițiilor pe activități ale economiei naționale nu s-au înregistrat în industrie, ci în alte domenii (transporturi, administrație publică și apărare, comerț, construcții ș.a.). Aceste evoluții logice și obiective nu s-au derulat însă într-un mod coordonat, iar procesul nu este încă încheiat. Ca element pozitiv se remarcă, de asemenea, creșterea continuă a ponderii utilajelor (a capitalului productiv) în detrimentul componentei construcții: ponderea utilajelor a crescut de la 51,9% în anul 2002 la 60,4% în anul 2007, în timp ce ponderea investițiilor de natura construcțiilor a scăzut în aceeași perioadă de la 40,5 % la 35,2 %.

Evoluția volumului și a structurii investițiilor nete în perioada 2002-2007 este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel nr. 1. *Evoluția volumului și a structurii investițiilor nete în perioada 2002-2016¹⁾*

Anul	Investiții-total (mil. lei prețuri curente)	Din care, pe elemente de structură (în procente)			
		Construcții	Utilaje	Lucrări geologice	Alte cheltuieli de investiții
2002	27173.5 100 %	11005.3 40.5	14092.6 51.9	466.9 1.7	1608.7 5.9
2003	35651.2 100 %	14220.0 39.9	19513.3 54.7	445.7 1.3	1472.2 4.1
2004	44869.9 100 %	18314.1 40.8	24176.0 53.9	555.2 1.2	1824.6 4.1
2005	54566.0 100 %	26482.3 48.5	25555.9 46.8	438.5 0.9	2089.3 3.8
2006	72891.0 100 %	31239.5 42.9	36287.6 49.8	617.9 0.8	4746.0 6.5
2007	98417.7 100 %	34666.2 35.2	59446.0 60.4	1177.5 1.2	3128.0 3.2

...					
2015	98888,0 100 %	41537,6 42,0	48697,0 49,2	3703,4 3,8	4950,0 5,0
2016 ¹⁾	96150,3 100 %	38735,2 40,3	50860,8 52,9	2021,9 2,1	4532,4 4,7

¹⁾ Date provizorii

Sursa: Anuarul statistic al României, 2002-2016

În ceea ce privește modul de constituire a resurselor de finanțare a investițiilor, se constată o diminuare continuă a rolului bugetului public național în favoarea investițiilor realizate de sectorul privat (a cărui pondere a depășit începând cu anul 1999 nivelul de 50% din volumul investițiilor totale), în paralel cu multiplicarea modalităților de constituire a resurselor de finanțare a investițiilor.

Evoluția în structură (pe surse de finanțare) a investițiilor nete realizate în perioada 2002-2016 este prezentată în tabelul următor:

Tabel nr. 2. *Evoluția structurii investițiilor nete realizate în perioada 2002-2016¹⁾ pe surse de finanțare*

(în procente)								
Surse de finanțare	2002	2003	2004	2005	2006	2007	...	2016 ¹⁾
Total, din care:	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0		100.0
Surse proprii	76.2	68.7	69.0	75.4	72.0	77.5		78.4
Credite interne	8.1	9.2	10.4	8.7	8.5	8.5		6
Credite externe	4.8	8.3	8.7	6.0	4.3	2.9		0.02
Buget de stat și bugete locale	6.8	6.9	5.1	4.1	7.3	6.3		9
Capital străin	0.3	0.4	0.5	0.6	1.2	1.3		1
Alte surse	3.8	6.5	6.3	5.2	6.7	3.5		5.58

Sursa: Anuarul statistic al României, 2002-2016 (date prelucrate)

Din datele prezentate în tabelul anterior, se poate observa faptul că mutațiile intervenite în structura economiei românești au condus la o diversificare a surselor de finanțare a investițiilor, în structura cărora sursele proprii dețin ponderea cea mai importantă (78,4% în anul 2016). Acest fenomen reflectă, pe de o parte, sporirea fondurilor proprii ale agenților economici, a capacității lor de autofinanțare, dar și slaba folosire a celorlate alternative de procurare a resurselor destinate finanțării investițiilor. Creditele interne, de exemplu, dețin încă o pondere redusă, chiar dacă ponderea lor a crescut în timp, odată cu diminuarea nivelului general al dobânzilor din economie. Nici alternativa procurării de fonduri de pe piața de capital prin emisiunea de acțiuni sau obligațiuni nu este folosită pe deplin, chiar dacă au fost create mecanismele și instituțiile necesare funcționării acestei piețe. Strâns legat de acest aspect se poate aprecia că și capitalul străin, care poate reprezenta o importantă alternativă în susținerea relansării și accelerării dezvoltării, deține în prezent o pondere foarte redusă, deși legislația actuală¹⁵ acordă importante facilități fiscale și vamale investitorilor români și străini.

¹⁵ Legea nr. 15/1994 privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale, cu modificările ulterioare, Legea nr. 414/2002 privind impozitul pe profit, Ordonanța de urgență nr. 92/1997 privind stimularea

b) În ceea ce privește modul de utilizare a fondurilor de investiții, se poate afirma faptul că în activitatea de orientare și alocare a investițiilor, mai ales în ceea ce privește sectorul privat, prevalează criteriul economic și mai puțin criteriile de ordin social și politic, iar investițiile sunt orientate cu prioritate către sectoarele unde se realizează o viteză de rotație mai ridicată a capitalurilor.

Considerăm că strategiile investiționale actuale din România trebuie să aibă în vedere, cu prioritate, următoarele obiective:

- continuarea procesului de restructurare și relansare a economiei românești prin susținerea activităților economice viabile și rentabile, în paralel cu aplicarea unor programe de reconversie profesională a personalului disponibilizat. Resursele financiare obținute în urma procesului de dezinvestiții, de demontare a componentelor economice neviabile nu trebuie folosite pentru consum, ci, împreună cu celelalte resurse destinate investițiilor, să fie folosite pentru realizarea unor investiții eficiente și adaptate la cerințele pieței, fără ca mecanismul economic să-și întrerupă funcționarea sa normală;

- susținerea activităților de cercetare științifică și de promovare a tehnologiilor de vârf;

- reconsiderarea raportului dintre sectorul public și cel privat, în sensul continuării procesului simultan de diminuare a ponderii sectorului public în economie în favoarea sectorului privat, sporirea autonomiei financiare a acestuia și instituirea unor pârghii și instrumente de intervenție statală în vederea stimulării inițiativei private, în condițiile menținerii echilibrului financiar și a unei strategii de ansamblu cu privire la dezvoltarea economică și socială a țării;

- stimularea creării și dezvoltării de întreprinderi mici și mijlocii, capabile să se adapteze mult mai ușor la evoluțiile pieței interne și externe;

- crearea unui cadru legislativ stabil în ceea ce privește reglementarea mecanismelor de funcționare a piețelor și perfecționarea măsurilor de atragere a capitalurilor autohtone și străine în procesul investițional;

- dezvoltarea regională și protecția mediului înconjurător, în vederea asigurării unui proces de creștere economică armonizată a tuturor zonelor și regiunilor țării, în condițiile menținerii echilibrului ecologic natural și protecției mediului înconjurător;

- continuarea măsurilor de atragere a capitalului străin în procesul de finanțare a investițiilor, care este o condiție a sporirii volumului resurselor destinate finanțării investițiilor și a calității activității agenților economici din România. Investițiile străine, directe sau indirecte, creează premisele suplimentării capitalului destinat finanțării investițiilor, dar și ale accelerării introducerii tehnologiilor moderne în economia românească;

- creșterea gradului de participare a economiei românești la schimburile economice internaționale prin creșterea competitivității produselor românești pe plan internațional și valorificarea superioară a resurselor naturale și umane din economie;

- instituirea unui cadru legal care să asigure realizarea unor măsuri de protejare a populației, din punct de vedere economic și social.

TESTE GRILĂ

1. În abordarea contabilă, investițiile sunt considerate :

- a) ☐ imobilizări concretizate în bunuri mobile sau imobile;
- b) ☐ consumuri de resurse ce se fac în prezent în speranța obținerii în viitor a unor efecte economice;
- c) ☐ cheltuieli de resurse care generează venituri superioare sau economii în viitor.

2. Care din următoarele afirmații sunt adevărate:

- a) ☐ investițiile sunt cheltuieli bănești prin care se urmărește întotdeauna obținerea unui profit;
- b) ☐ în abordarea economică, în definirea investițiilor se pune accentul pe eficiența efortului investițional;
- c) ☐ în abordarea financiară, investițiile sunt considerate toate elementele de imobilizări sau cheltuieli bănești, inclusiv sporul de necesar de rulment pentru activitatea de exploatare în primul an de funcționare a obiectivului de investiții;
- d) ☐ aportul în natură la capitalul social al unei firme nu este considerat o investiție, deoarece nu este o cheltuială bănească.

3. În categoria investițiilor necorporale se includ:

- a) ☐ cheltuielile de cercetare-dezvoltare;
- b) ☐ cheltuielile pentru cumpărarea sau conceperea de programe informatice;
- c) ☐ cheltuielile cu formarea profesională a personalului muncitor;
- d) ☐ plasamentele în valori mobiliare.

4. Investițiile neproductive pot fi:

- a) ☐ ofensive;
- b) ☐ defensive.

5. Investițiile cu risc „alb” sunt:

- a) ☐ investițiile în activități de cercetare-dezvoltare în domenii noi;
- b) ☐ investițiile care privesc normele de securitate și de protecție a muncii;
- c) ☐ investițiile destinate ameliorării condițiilor de muncă ale salariaților.

6. Care din următoarele afirmații sunt adevărate:

- a) ☐ investițiile conexe sunt investițiile care favorizează funcționarea investiției directe (de bază);
- b) ☐ investițiile nete sunt investițiile destinate formării nete a capitalului fix, a căror sursă o formează amortizarea acestuia;
- c) ☐ investițiile brute sunt investițiile a căror sursă de finanțare o constituie venitul net (profitul).

